

International Science Group

ISG-KONF.COM

V

**INTERNATIONAL SCIENTIFIC
AND PRACTICAL CONFERENCE
"TRENDS OF MODERN SCIENCE AND PRACTICE"**

**Ankara, Turkey
February 8-11, 2022**

ISBN 978-1-68564-508-3

DOI 10.46299/ISG.2022.I.V

TRENDS OF MODERN SCIENCE AND PRACTICE

Proceedings of the V International Scientific and Practical Conference

Ankara, Turkey
February 8 – 11, 2022

80.	Білецька Л.С., Мартинів М.Т. УСНА ЛІЧБА ЯК ВАЖЛИВИЙ ЕТАП СУЧАСНОГО УРОКУ МАТЕМАТИКИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	329
81.	Даниляк С.В. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	334
82.	Заскалько О.М. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ САМОСВІДОМОСТІ ШКОЛЯРІВ З ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМИ ПОРУШЕННЯМИ	338
83.	Здіховська Т.В., Хавець Т.В. ЛІНГВОДИДАКТИЧНІ ЗАСАДИ НАВЧАННЯ ВИСЛОВЛЮВАНЬ РІЗНИХ ТИПІВ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	341
84.	Казачінер О.С., Бойчук Ю.Д. СТРУКТУРА ТА СКЛАДОВІ ЛОГОРИТМІЧНОГО ЗАНЯТТЯ ДЛЯ ДІТЕЙ ІЗ ПОРУШЕННЯМИ ПСИХОФІЗИЧНОГО РОЗВИТКУ	347
85.	Лехніцька С.І., Саханда І.В., Литвин Ю.М. ІНДИВІДУАЛЬНА ОСВІТНЯ ТРАЄКТОРІЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ У ГАЛУЗІ ЗНАНЬ 22. «ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я»	352
86.	Маркович В.О. ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ ХАРЧУВАННЯ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКОЛЬНОГО ВІКУ	355
87.	Медведенко О.В. ФІЗИЧНА АКТИВНІСТЬ ЯК ЧИННИК ЕМОЦІЙНОЇ СТІЙКОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ	361
88.	Морозова Р.С. ТРЕНІНГОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК СПОСІБ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПІВ НОВОЇ ПЕДАГОГІКИ	364
89.	Мулашев Р.М., Сафошин А.В. ПОВЫШЕНИЕ ЭФФЕКТИВНОСТИ ТРЕНИРОВОЧНОГО ПРОЦЕССА В ФУТБОЛЕ НА ОСНОВЕ РАЗВИТИЯ СКОРОСТНО-СИЛОВЫХ СПОСОБНОСТЕЙ	365

СТРУКТУРА ТА СКЛАДОВІ ЛОГОРИТМІЧНОГО ЗАНЯТТЯ ДЛЯ ДІТЕЙ ІЗ ПОРУШЕННЯМИ ПСИХОФІЗИЧНОГО РОЗВИТКУ

Казачінер Олена Семенівна,

доктор педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології
Харківського національного педагогічного університету
імені Г.С.Сковороди

Бойчук Юрій Дмитрович,

доктор педагогічних наук, професор,
член-кореспондент НАПН України,
професор кафедри здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології,
ректор Харківського національного педагогічного університету імені
Г.С.Сковороди

Логоритміка – це рухливі ігри та фізичні вправи у поєднанні з мовленням, які сприяють вдосконаленню загальної моторики. Може використовуватися як психогімнастика або елементи психогімнастики, що залежить від індивідуальних особливостей дитини.

Заняття з елементами логоритміки у справах розвитку дитини як засіб займає ключові позиції. Логопедична ритміка спрямована на всебічний розвиток дитини, вдосконалення її мовлення, оволодіння руховими навичками, вміння орієнтуватися в навколишньому світі, розуміння сенсу пропонованих ігр-вправ, завдань, здатність долати труднощі, творчо проявляти себе. Щоденне виконання у визначений час різних за своїм характером логоритмічних вправ (ранкова дихально-голосова зарядка з рухами, вправи на розслаблення, спів голосних звуків з рухом і тн засоби.) привчає дітей до оздоровчого режиму. Під впливом систематичних логоритмічних занять в організмі відбувається перебудова різних систем, наприклад, серцево-судинної, дихальної, мовно-рухової, пізнавальної та ін. [2]

Якщо ми проаналізуємо рекомендовані схеми, які пропонують різні автори, то помітимо, що до них включено різні види музичної діяльності: співи, слухання музики, музично-ритмічні рухи, гра на дитячих музичних інструментах тощо.

Основними завданнями логоритмічного впливу є [3]: розвиток слухової уваги і фонематичного слуху; розвиток музичного, звукового, тембрового, динамічного слуху, почуття ритму, співочого діапазону голосу; розвиток загальної і тонкої моторики, кінестетичних відчуттів, міміки, пантоміміки, просторових організацій рухів; виховання вміння перевтілюватися, виразності і грації рухів, вміння визначати характер музики, погоджувати її з рухами; виховання переключення та перерозподілу з одного поля діяльності на інший; розвиток мовленнєвої моторики для формування артикуляційної бази звуків, фізіологічного і фонаційного дихання; формування і закріплення навичок

правильного вживання звуків у різних формах і видах мовлення, у всіх ситуаціях спілкування, виховання зв'язку між звуком і його музичним чином, буквеним позначенням; формування, розвиток і корекція слухо-зорово-рухової координації.

Питання використання логоритміки на корекційно-розвиткових заняттях при роботі з дітьми з особливими освітніми потребами досліджено в наукових працях Л.Ліщук [1], В.Мікуляк [5] та інших. Проте авторами здебільшого зроблено акцент на застосуванні логоритміки та її елементів у роботі з дітьми з порушеннями мовлення. Проте використання цієї технології є надзвичайно корисним під час корекційно-розвиткової роботи з різними нозологіями дітей.

Мета тез полягатиме у визначенні особливостей структури та складових логоритмічного заняття.

Заняття з логоритміки допоможуть сформувати та розвинути [4]:

1) Загальну та дрібну моторику. Пальчикова гімнастика, вправи на розвиток рухових здібностей, координацію рухів рук та ніг, гра на музичних інструментах сприяють розвитку загальної та дрібної моторики.

2) Координацію рухів у взаємозв'язку з мовленням. Наприклад, потрібно поплескати в долоні під рядок «Ми в долоні плескаємо, голосно-гучно плескаємо...» або торкнутися чола, вух, шиї, ліктів під рядок: У жирафа цятки скрізь: на лобі, вухах, на шиї...

3) Орієнтацію у просторі. Крокування та маршування в різних напрямках знайомлять дитину з такими поняттями, як вперед і назад, вгору і вниз, праворуч і ліворуч, на місці.

4) Почуття музичного і віршового темпу і ритму. Рухи виконуються під музику або під ритмічний вірш. Вміння відчувати музичний темп допомагає дитині зберігати нормальний темп промови, а почуття ритму допомагає подолати труднощі у вимові трискладових і довших слів, звертаючи увагу дитини на ритмічну основу слів і фраз.

5) Дихання. Навчити дитину правильно розподіляти силу видиху та її тривалість дуже важливо. Видувати мильні бульбашки або дмухати на кораблики в тазі, наповненому водою, дуже весело, і для малюка – це захоплююча гра, а ніяк не спеціальні вправи на розвиток дихання. Найпростіше гримасування перед дзеркалом сприяє розвитку рухливості щелепи, губ, язика, що у свою чергу позитивно відбивається на звуковимові. Дитина також навчається керувати своїм голосом, обираючи правильну силу та висоту. «Ми співаємо голосно, як слоник. Ми співаємо тихо, як мишка».

6) Вміння розслаблювати м'язи тіла, релаксацію. Зазвичай, наприкінці заняття робиться вправа на розслаблення під спокійну музику. Також малюкам пропонуються вправи, що розвивають вміння напружувати і розслабляти певні м'язи тіла без зміни їхнього положення в просторі, тим самим формується вміння усвідомлено керувати своїм тілом.

7) Правильну звуковимову і фонематичний слух. Від того, наскільки правильно дитина розрізняє на слух звуки мовлення, залежить, наскільки правильно вона зможе їх відтворювати, іншими словами, правильно чує – добре говорить.

8) Слухову увагу і пам'ять. Оскільки рухи вправ потрібно виконувати у певній послідовності, то дитина вчиться зосереджуватися і запам'ятовувати цю послідовність, розподіляти свою увагу між різними видами діяльності. Наприклад, «Йде, піднімаючись нагору, йде, повертаючись назад, і просто на місці вона йде...» Загалом, логоритмічні вправи залучають як слухову увагу, так і моторну, і зорову пам'ять.

9) Творчу фантазію та увагу. Героїв, яких малює зображує в кожній із вправ, йому потрібно уявити та зобразити. А це вже точно розвиває творчу фантазію та увагу.

10) Розширити словниковий запас. Дитина знайомиться з великою кількістю нових слів та понять через пісеньки та вірші, задіяні у заняттях.

Основними умовами проведення занять з елементами логоритміки є такі [2]: заняття складаються з опорою на лексичні теми; усі вправи виконуються за наслідуванням; заняття проводяться в ігровій формі; на занятті повинна панувати атмосфера радості і доброзичливості.

Отже, якщо підходити до таких занять творчо, кожне з них стане неповторним, цікавим, яскравим та водночас зможе вирішити багато складних профілактичних та корекційних завдань у розвитку дітей.

Створюючи логоритмічне заняття, слід брати до уваги такі вправи [2]: вправи з психогімнастики; вправи для формування уваги та розвитку пам'яті; вправи на орієнтацію в просторі; ритміко-гімнастичні вправи, які регулюють тонус м'язів та формують діафрагмальне дихання.

Плануючи заняття з логоритміки або з елементами логоритміки, *логопед* обирає альтернативні та разом з тим найефективніші засоби дитячого розвитку.

З метою профілактики мовленнєвих порушень, виховання звукової культури мовлення дітей *вихователям* слід звертатися до логопедичної ритміки та виконувати з дітьми [2]:

ігри для розвитку мовного і фонематичного слуху, дихання і мовленнєвої уваги;

ігри-вправи для розвитку мовленнєво-рухового апарату (дмухання на предмети, надування предметів, артикуляційні вправи, гра на іграшкових губних музичних інструментах, імітаційні, мімічні);

рухливі ігри із звуконаслідуванням, словами, піснями;

розповіді із звуконаслідуванням;

потішки, віршики, лічилки, скороговки, загадки.

вправи на розвиток дрібної моторики;

ритмічні вправи;

музично-ритмічні вправи;

вправи на релаксацію.

Матеріал, який зазвичай використовують усі *музичні працівники*, проводячи заняття з елементами логоритміки [2]:

ігри зі словом;

ігри зі співами;

музично-дидактичні ігри і вправи;

вправи для формування основних рухів, які навчають орієнтуватися у просторі;

загальнорозвиваючі вправи для різних груп м'язів (рук, кистей рук);

вправи, що виховують музично-ритмічне чуття;

вправи для розвитку уваги і пам'яті;

вправи для регуляції м'язового тону.

Інструктору з фізичного виховання доцільно використовувати на заняттях наступні засоби логопедичної ритміки [2]:

розвиток сенсорних здібностей: сприймання різної мелодії, розвиток уваги, реакції на ритм та слухові подразники;

формування музично-ритмічних навичок: ходьба, біг, напівприсідання, покачування на ногах, поєднання ходьби з підстрибуванням, вправами з предметами, рухами у відповідності з контрастним звучанням музики;

формування вміння зберігати рівновагу: ходьба по обмеженій площині, переступання через предмети, підняття по похилій поверхні, ходьба по шнурку, що лежить на підлозі;

виконання комплексу вправ у стрибках, танцях: прості елементи стрибка (підтанцювання, підстрибування, перестрибування), зміна рухів у відповідності до тексту;

формування навичок виразних рухів: ритмічна ходьба під музику, плескання в долоні, повороти навколо себе на кроці в одну сторону;

розвиток просторової орієнтації: ходьба по одному, парами, «зграйкою», один за одним, у зворотному напрямі, виконання нескладних танцювальних рухів;

розвиток моторики рук (кисті, пальців, передпліччя): рухи під різнохарактерну музику, плескання в долоні, звуконаслідування, виконання колових рухів зігнутими в ліктях руками.

Співпраця музичного керівника, вчителя-логопеда та вихователя в справі розвитку мовлення дітей, профілактиці чи корекції мовленнєвих порушень надзвичайно важлива і потрібна. По тому, як дитина крокує, бігає, стрибає, можна зрозуміти, який в неї фізичний розвиток, чи вміє вона координувати рухи, який емоційний настрій.

Якщо у дитини погано розвинуті основні рухи, їй важко буде, звичайно, вивчити таночок чи рухливу гру. А, якщо у неї є ще й вади мовлення, то вона почуває себе в дитячому колективі невпевнено, дискомфортно. Мета діяльності усіх педагогів дошкільного навчального закладу полягає в тому, щоб допомогти таким дітям.

Запропоновано таку структуру логоритмічного заняття [4]:

1. Вступна частина: ритмічна розминка.

2. Основна частина:

Вправи на регуляцію м'язового тону

Вправи на розвиток загальної моторики

Вправи на розвиток дрібної моторики (пальчикова гімнастика)

Вправи на розвиток мімічних м'язів

Вправи на розвиток дихання

Вправи на розвиток почуття темпу та ритму

Вправи з розвитку координації вимови з рухом.

3. Заключна частина: гра

Кожне заняття присвячене одній темі чи сюжету, всі його взаємопов'язані і доповнюють одне одного. Заняття різноманітні за сюжетом. Сюжетно-тематична організація занять дозволяє дітям почуватися комфортно, впевнено, оскільки у грі максимально реалізуються потенційні можливості дітей. Крім того, така побудова занять дозволяє досягти стійкої уваги протягом усього заняття.

Таким чином, наприкінці тез можна дійти висновку про те, що у результаті логоритмічних занять реалізуються такі завдання: корекція артикуляції, розвиток фонематичного сприйняття, розширення лексичного запасу, розвиток слухового уваги і рухової пам'яті, вдосконалення загальної і дрібної моторики, вироблення чітких, координованих рухів у взаємозв'язку з промовою, розвиток мелодико-інтонаційних і просодичних компонентів, творчої фантазії та уяви. Завдяки введенню логоритмічних вправ у структуру заняття ця вимога виконується, зростає комунікативні спрямованість навчання. Застосування елементів логоритміки супроводжується максимальною концентрацією уваги дошкільнят. Музичний супровід надає сприятливу дію на нервову систему дітей, сприяє коригуванню порушення і загальному розвитку.

Структура логоритмічних занять містить розвиток пам'яті, уваги, оптико-просторових функцій, слухових функцій, рухової сфери, ручної моторики, артикуляційної моторики, мовної функціональної системи, звуковимови. У заняття включаються пальчикові ігри або масаж пальців, гімнастика для очей, різні види ходьби і бігу під музику, вірші, супроводжувані рухами, логопедична гімнастика, мімічні вправи, а також можуть бути вправи на релаксацію під музику, чистоговорки, мовні і музичні ігри.

Список літератури:

1. Ліщук Л. М. Застосування елементів логоритміки при корекції ЗНМ у молодших школярів. Вісн. Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. І. Огієнка. Корекц. педагогіка і психологія. 2014. Вип. 5. С. 193-197.
2. Логопедична ритміка як засіб дитячого розвитку. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://korektolog.com/logoritmikamnu/89-vykorys-loglrytmstat>
3. Логоритміка. Електронний ресурс. Режим доступу: http://krasnokutsk-logoped.edu.kh.ua/informacijnij_blok_batjkam_vchitelyam_vihovatelyam/logopedic_hne_zanyattya/logoritmika/
4. Логоритміка як корекція порушень звуко-складової структури слова в дітей віком дошкільного віку за умов мовної групи. Логоритміка - засіб розвитку мовлення дітей. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://elmin.ru/uk/roof/logoritmika-kak-sredstvo-korrekcii-narushenii-zvuko-slogovoi.html>
5. Микуляк В. П. Використання логоритміки на корекційних заняттях. Вісн. Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. І. Огієнка. Корекц. педагогіка і психологія. 2014. Вип. 5. С. 221-227.